

РЕШЕНИЕ

№ 238

гр. София, 17.04.2024 година

Върховният касационен съд на Република България, второ наказателно отделение, в открито съдебно заседание на двадесет и седми март две хиляди двадесет и четвърта година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ГАЛИНА ТОНЕВА
ЧЛЕНОВЕ: ПЕТЯ ШИШКОВА
ПЕТЯ КОЛЕВА

при секретаря Галина Иванова и участието на прокурор Божидар Джамбазов като изслуша докладваното от съдия Колева к.н.д. № 238/2024 г. по описа на Върховния касационен съд, за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 346, т. 1 от НПК.

Върховният касационен съд е сезиран с жалби от подс. Л. Д. чрез защитника ѝ а. Д. и от защитника на подс. П. А. – а. В. срещу присъда № 20 от 07.07.2023 г. на апелативен съд – София, постановена по ВНОХД № 90/2020 г. по описа на Апелативен специализиран наказателен съд – закрит /АСНС – закрит/.

С първия посочен документ е отправено искане за отмяна на съдебния акт, с който е била ангажирана наказателната отговорност на подсъдимата и се претендира оправдаването ѝ или връщане на делото за ново разглеждане от друг състав на въззивния съд. В него тя навежда касационните основания нарушение на материалния и процесуалния закони. Сочи, че в хода на съдебното производство пред втората инстанция са допуснати съществени нарушения на процесуалните правила, изразяващи се в непроизнасяне по всички доводи на защитата; липса на мотиви защо съдът е приел, че протокол № 4/22.10.2015 г. е официален документ, т. к. не бил издаден по установения в Наредба № 3/2003 г. ред, което не го правело основание за възникване на задължение за плащане; липса на мотиви относно субективната съставомерност на деянието; отричане на обясненията на подс. Д. за сметка на показанията на свид. О. Т.. Претендира прилагане на чл. 9, ал. 2 НК.

В жалбата си и в допълнението към нея адв. В. изтъква касационните основания по чл. 348, ал. 1, т. 1 и т. 2 НПК. Излага аргументи, че деянието е малозначително или с явно незначителна обществена опасност, поради което подзащитният му е следвало да бъде признат за невиновен. Твърди, че освен нарушение на материалния закон са допуснати и нарушения на процесуалния такъв, изразили се в необсъждане на всички доказателствени материали и противоречията между тях, изграждане на присъдата на предположения. Затова иска отмяна на присъдата на апелативния съд и оправдаване на подс. А. или връщане на делото на Софийския апелативен съд /САС/ за ново разглеждане.

В съдебно заседание защитникът на подс. Д. изразява желание жалбата да се уважи по съображенията, изложени в нея. Твърди, че деянието на подзащитната му е несъставомерно от обективна и субективна страна. Алтернативно иска приложение на чл. 9, ал. 2 НК.

Адв. В. пледира за оправдаване на подзащитния му А. по обвинението по чл. 254а, ал. 2 вр. ал. 1 НК на основание чл. 9, ал. 2 НК или оправдаване на клиента му по ал. 2 на същия текст и прилагане на чл. 78а НК спрямо него. Алтернативно иска след

отмяна на въззивната присъда, поради липса на мотиви и допуснати процесуални нарушения, делото да бъде върнато на САС за ново разглеждане от друг състав на съда.

Адв. М. Б. се придържа към изложеното от другия защитник на подс. А. и моли за уважаване на жалбата.

Прокурорът от Върховна прокуратура изказва становище, че жалбите срещу присъдата на САС следва да бъдат оставени без уважение. Счита, че въззивният съд е изпълнил указанията на Върховния касационен съд, дадени с първото отменително решение. Намира, че втората инстанция е извършила подробен анализ на всички доказателствени материали, отговорила е на възраженията на защитата и с основание е заключила, че не може да приложи института на маловажния случай спрямо извършените от привлечените към наказателна отговорност лица деяния. Наложените наказания на подсъдимите намира за справедливи, поради което предлага присъдата на апелативния съд да бъде оставена в сила.

Подс. А. моли за уважаване на жалбата на защитника му.

Подс. Д. изразява желание да бъде оправдана.

Върховният касационен съд, второ наказателно отделение, след като обсъди доводите на страните и извърши проверка по делото, установи следното:

Производството пред Върховния касационен съд е второ по ред.

С присъда, постановена на 30.01.2019 г. по НОХД № 1221/2018 г., Специализираният наказателен съд /СНС/ признал подс. П. С. А. за невиновен по обвинение по чл. 254а, ал. 2 вр. ал. 1 НК и го оправдал по повдигнатото обвинение на основание чл. 9, ал. 2 НК.

С описаната присъда на същото основание СНС признал подс. Л. Б. Д. за невинна по повдигнатото ѝ обвинение по чл. 311, ал. 1 НК и я оправдал по него.

С цитирания съдебен акт първостепенният съд постановил направените по делото разноски да останат за сметка на държавата.

С решение № 40 от 10.10.2019 г. по ВНОХД № 209/2019 г. АСНС потвърдил постановената от СНС присъда от 30.01.2019 г. по НОХД № 1221/2018 г.

С решение № 261 от 19.02.2020 г. по н. д. № 1126/2019 г. Върховният касационен съд отменил решение № 40 от 10.10.2019 г., постановено по ВНОХД № 209/2019 г. по описа на АСНС, и върнал делото за ново разглеждане от друг състав на същия съд.

С присъда № 460000 от 03.02.2023 г., постановена по ВНОХД № 90/2020 г. по описа на АСНС – закрит, присъдата на СНС по НОХД № 1221/2018 г. била отменена и подс. П. С. А. бил признат за виновен в извършване на престъпление по чл. 254а, ал. 2 вр. ал. 1 НК, като бил осъден при условията на чл. 55, ал. 1, т. 2, б. „б“ и ал. 3 НК на пробация с налагане на пробационни мерки по чл. 42а, ал. 2, т. 1 и т. 2 НК за срок от шест месеца.

Със същата присъда подс. Л. Б. Д. била призната за виновна в извършване на престъпление по чл. 311, ал. 1 НК и на това основание във вр. чл. 55, ал. 1, т. 2, б. „б“ и ал. 3 НК била осъдена на пробация, като ѝ били наложени пробационните мерки по чл. 42а, ал. 2, т. 1 и т. 2 НК за срок от шест месеца.

С посочения съдебен акт на подс. П. А. и подс. Л. Д. били възложени направените по делото разноски съответно в размер на 4018 лв. и 296,33 лв.

Жалбите са допустими. Разгледани по същество, се явяват частично основателни. Наведените в тях оплаквания за допуснати съществени процесуални нарушения позволяват съвместното им разглеждане.

При осъществения касационен контрол не се установи да е налице претендираното и в двете жалби основание по чл. 348, ал. 1, т. 2 НПК. Няма допуснато от проверяваната инстанция съществено процесуално нарушение, което да налага

отмяна на атакувания съдебен акт и връщане на делото за ново разглеждане от друг състав на Софийския апелативен съд. Вярно е, че на места в мотивите при извеждане на фактическите положения, касаещи подс. А., се откриват известни противоречия, но въпреки това не е налице липса на мотиви, защото все пак волята на съда е ясна, нито се констатира въздържане от отговор или пренебрегване на доводите на страните. Заключениеята на съда относно релевантните факти са направени след проведено всестранно и пълно изследване на всички обстоятелства по делото. Изпълнени са указанията на Върховния касационен съд, дадени в отменителното решение по н. д. № 1126/2019 г., като е проведено въззивно съдебно следствие, в което освен разпит на редица свидетели, са били събрани множество писмени материали и прието заключението на назначената тройна съдебно – техническа експертиза. В този смисъл, изводите си за правно значимите обстоятелства проверяваният съд е изградил на база допустими и годни доказателствени средства. Контролираната инстанция се е опитала да обхване и подробно да анализира всички доказателствени източници. Няма игнорирани относими към предмета на делото материали. В тази връзка, Генералният план за организация на движението на гр. Р. за 2017 г. и следващите, изготвен от свид. Г. в началото на 2016 г., е засегнат от АСНС – закрит при обсъждане показанията на свид. Г. /л. 40 и л. 43 от мотивите/ и не е изцяло изключен от анализа на доказателствения материал по делото, като в крайна сметка САС е приел, че улица без име в кв. „А.“ и ул. „Г.“ имат важно значение за община Р. и към инкриминирания период е съществувала необходимост от извършване на ремонт на същите, както и на други улици в града.

Относно ползите и вредите от извършените ремонти на ул. „Г.“ и улица в кв. „А.“ вместо на предвидените два пътя Р. – х. „О.“ и Р. – с. с. Д., подстанция „Ч. м.“, както и дали общинските съветници са знаели при обсъждане на докладната записка от 16.12.2015 г., с която е предложено на общинския съвет да актуализира поименния списък за капиталови разходи, финансирани със средства от целевата субсидия и собствени бюджетни средства на община Р. за 2015 г., че отчетените като направени ремонти на двата пътя Р. – х. „О.“ и Р. – с. с. Д., подстанция „Ч. м.“ не са осъществени, а са частично запълнени дупките по единия от тях, съдът е дал вяра на показанията на свид. П. Н., Л. И., В. З., В. Т., К. Б., Е. К. за сметка на показанията на свид. О. Т., Д. Д., Л. З., О. Ц., С. П., А. А., А. В., С. А., Е. Н., което е негово право, т. к. се е аргументирал. На тази основа е счел, че действията на подсъдимия са предизвикали отрицателен обществен отзвук и недоверие в работата на общината, като е приел за достоверни онези доказателствени източници, които го установяват, а не тези, които го опровергават. Не може да се отрече правото на въззивния съд да осъществи свой прочит на доказателствения материал по делото и тъкмо защото е съд по фактите, е свободен да определя самостоятелно процесуалната стойност на доказателствените материали, като този процес следва да е подчинен на правилата, уредени в НПК. Това изискване в случая е спазено, защото САС се е мотивирал защо и кои доказателствени материали цени. Не се наблюдава тяхна превратна интерпретация.

Обясненията на подсъдимата и показанията на свид. О. Т., като доказателствени източници от значение за процеса, не са оставени без внимание от проверяваната инстанция. Напротив, свидетелските показания на О. Т. и обясненията на подс. Д. са изрично обсъдени от състава на САС, като той е посочил в кои техни части ги кредитира и в кои не. В конкретния случай няма подценяване или надценяване на едното за сметка на другото доказателствено средство. На кое от тях и дали изобщо ще се довери решаващият съд е в неговите правомощия. Важно е да е подкрепил изводите си със съответни доводи, както в случая. Несъгласието на страната с анализа на съда или с крайния резултат по делото не означава, че е допусната логическа грешка от решаващата инстанция при оценяването на доказателствените източници

или че показанията на свид. О. Т. са надценени за сметка на обясненията на подсъдимата.

Затова може да се заключи, че при установяване на фактическите обстоятелства САС не е допуснал съществени нарушения на процесуалните правила, които регулират проверката и оценката на доказателствата и които да доведат до отмяна на постановената присъда и връщане на делото за ново разглеждане от друг състав на въззивния съд.

В мотивите към присъдата ясно се откроява даденият на защитата на подс. Д. отговор на възраженията ѝ за това дали Протокол № 4 от 22.10.2015 г. е официален документ и за липса на субективна страна на деянието. На тези доводи коректна обосновка е дал второстепенният съд като съображенията му са ясни, точни и съобразени с разбирането на правната доктрина и съдебна практика. Изводите на контролирания съд за наличие на пряк умисъл у подс. Д. при извършване на деянието лъжливо документиране почиват на точна и вярна интерпретация на събраните доказателства.

По изложените съображения касационният съд намери оплакването на защитата за допуснатото съществено нарушение на процесуалните правила за неоснователно.

Налице е допуснатото нарушение на материалния закон и по отношение на двамата подсъдими, макар претенцията на защитата за прилагане на чл. 9, ал. 2 НК спрямо подсъдимите А. и Д. да не е основателна.

При прегледа на материалите по делото се констатира, че въззивният състав не е приел аргументацията на първоинстанционния за малозначителност на престъплението по смисъла на чл. 9, ал. 2 НК.

Въпросът дали стореното от всеки от подсъдимите е противоправно или извършените от тях деяния са малозначителни следва да бъде разрешен при съвкупната преценка на всички обстоятелства по делото, като значение имат характера на обекта на посегателство, степента, в която той е засегнат или застрашен и общественоопасните последици от всяко от деянията.

В обжалвания съдебен акт е направен анализ на така очертаните обстоятелства от значение за преценката за приложението на чл. 9, ал. 2 от НК в случая, като проверяваният съд е достигнал до законосъобразния извод, че деянията, осъществени от привлечените към наказателна отговорност лица, са общественоопасни. Този състав на Върховния касационен съд се съгласява с разсъжденията на контролираната инстанция за липсата на основание за прилагане на чл. 9, ал. 2 от НК спрямо подс. Д. и подс. А..

Съобразно разпоредбата на чл. 9, ал. 2 от НК престъпният характер на деянието се изключва при една от двете хипотези на малозначителност – пълно отсъствие на обществена опасност или наличие на такава, но с явна незначителност. Управлението на финансите на държавата и общините съобразно бюджетните норми, както и лъжливото документиране са деяния със сравнително висока степен на обществена опасност, доколкото обект на защита са обществените отношения, свързани със спазване на бюджетната дисциплина и оттам доверието във функционирането на централната и местна власт, както и с реда и правната сигурност на документирането в държавните респ. общински органи.

В случая, безспорно липсва пълно отсъствие на обществена опасност за всяко от деянията, извършени от привлечените към наказателна отговорност лица, като настоящият състав приема наличие на обществена опасност на деянията, при това не отличаваща се с явна незначителност. Следователно, не е налице и втората хипотеза на коментирания разпоредба - явна незначителност на обществената опасност на деянията, която да ги прави непрестъпни.

Правилно дейността на подс. Д. е била оценена като престъпна, т. к. качеството на същата като заместник кмет и в частност като изпълняващ длъжността кмет на община несъмнено изисква обективно и вярно документиране. Тъкмо това основно нейно задължение е било нарушено от подсъдимата Д..

В тази връзка, независимо от правното основание за създаване на комисията, назначена със Заповед № 633/16.10.2014 г. на кмета на община Р., и спорът дали тя следва да заседава в пълен състав, за да взема валидни решения или не, както и дали може да ангажира кмета на общината с извършената от нея преценка за целесъобразност за разходване на средствата, в случая не е от съществено значение, защото това е начинът, по който се е работило в обследвания период в община Р., такава е била създадената от подсъдимия организация на работа – да бъде подпомаган от специалисти в съответната област. Фактически, на база извършената от зам. кмета Д. Д. и главния инженер на общината – О. Т. преценка за необходимост от частичен ремонт на единия от предвидените два пътя Р. – х. „О.“ и Р. – с. с. Д., подстанция „Ч. м.“, и взетото от тях решение, че е по-добре да бъдат отремонтирани улици в кв. „А.“ и ул. „Г.“ в гр. Р., за което кметът А. е бил уведомен и с което се е съгласил, никога не е предизвиквало спор. Спорна е дадената правна оценка на извършеното нецелево разпореждане със средствата от подс. А., облягайки се на предложението на зам. кмета Д. Д. и главния инженер на общината – О. Т. за ремонт не на одобрените пътища, а на вътрешни улици в гр. Р.. В този смисъл, това, че деянието на подс. А. е съставомерно никога не се е отричало от него или защитата, но извършеното и според този състав на касационната инстанция не разкрива белезите на явна незначителност, както поради законовата пречка към онзи период кметът да извърши подобно действие без да носи съответна отговорност за него, по причина на отрицателното въздействие върху защитаваните обществени отношения, което оказва подобна проява, така и поради не съвсем пренебрежимо малкия размер на нецелево разходваните средства.

По тези причини няма основания за уважаване искането на защитниците на двамата подсъдими за приложение на тази законова норма спрямо дейците.

Въпреки че освен първостепенният и въззивният съд е коментирал довода дали инкриминираният протокол № 4/22.10.2015 г. представлява официален документ, доколкото същото възражение е направено и пред касационния състав, то отново му се дължи отговор. Независимо от обстоятелството, че Наредба № 3/2003 г. за съставяне на актове и протоколи по време на строителството не предвижда изготвянето на акт, наречен образец 19, а образец 15, инкриминираният протокол № 4, макар и наименован образец 19, удостоверява обстоятелствата, които Наредба 3/2003 г. предвижда да се удостоверят с акт образец 15. Отделно от това, процесният протокол № 4 притежава характеристиките на официален документ по смисъла на чл. 93, т. 5 НК. Това е така, понеже целта на съставянето му е отчитане на извършената ремонтна дейност и след като нормативно не е предвидено изрично изискване за форма и ред на издаване на документа, той се изготвя в свободна форма и не губи качеството си на официален, щом отговаря на условията на чл. 93, т. 5 НК – издаден от длъжностно лице в кръга на службата му за удостоверяване на определени обстоятелства, в случая количество и стойност на извършените строително монтажни работи. С него на практика е удостоверено извършените строително монтажни работи в изпълнение на сключения преди това договор между община Р. с фирма „Т. Т.“ ООД и затова се превръща в основание за плащане.

Многократно е бил поставян на вниманието на съдилищата и аргументът за липса на субективна страна на деянието, вменено на подс. Д.. Правилно въззивният съд е отказал да приеме, че тя не е знаела за неверността на отразените в инкриминирания документ обстоятелства или че е била подведена от свид. О. Т., както подсъдимата твърди в обясненията си. Това е така, защото не се спори по

делото, че Д. е подписала не само инкриминирания документ, но и протоколи с №№ 4.1 и 4.2, при това същия ден. Нещо повече, първият се намира в явно противоречие от гледна точка на съдържание с удостовереното в протокол № 4/22.10.2015 г. Наред с това, тъкмо подс. Д. е подписала договор № 361/28.09.2015 г. с изпълнителя „Т. Т.“ ООД, както и заявката за лимит за целевата субсидия за капиталови разходи до Министерство на финансите. Всичко това прави неоснователно възражението за несъставомерност на деянието както от обективна, така и от субективна страна.

На следващо място, обществената опасност на деянието лъжливо документирание, в което е обвинена подс. Д., е по-ниска в сравнение с тези по основния състав на чл. 311 НК. По-ниската степен на обществена опасност се извежда от материалите по делото и е видна от факта, че се касае за един неверен документ, от незначителността на настъпилите вредни последици, доколкото реално са били извършени строително монтажни работи за посочената в документа стойност от цитираната фирма, но и с оглед личността на подсъдимата, която е неосъждана, трудово ангажирана и се ползва с отлично име в обществото. Подс. Д. е уважавана за своята дейност като учител, директор на училище и като заместник кмет на община Р., за което по делото са приложени множество писмени доказателства.

Затова съдът счита, че подс. Д. е извършила деянието по чл. 311, ал. 2 НК, поради което тя следва да бъде оправдана по първата алинея на посочения текст. Така възприетата от настоящия състав правна квалификация относно престъпната дейност на подс. Д. обуславя и решаване на въпроса за реализиране на наказателната ѝ отговорност. За престъплението по чл. 311, ал. 2 НК се предвижда наказание лишаване от свобода до една година или пробация. Съгласно чл. 80, ал. 1, т. 5 НК наказателното преследване се изключва по давност, когато не е възбудено в продължение на три години за деяния, наказуеми с наказание по-малко от една година лишаване от свобода или друго по-леко наказание. С образуването и провеждането на наказателното производство срещу нея е било прекъснато изтичането на давностния срок. Независимо от прекъсването или спирането на давността наказателното преследване се изключва, ако е изтекъл срок, който надвишава с една втора срокът, предвиден в чл. 80, ал. 1, т. 5 НК. С оглед нормата на чл. 81, ал. 3 НК абсолютната давност за престъплението по чл. 311, ал. 2 НК е в размер на четири години и шест месеца и към настоящия момент тя е изтекла. Това е така, защото подс. Д. е предадена на съд за деяние, осъществено на 22.10.2015 г. Това обстоятелство – изтичане на абсолютната давност по приетата от касационния съд правна квалификация, изключва наказателната отговорност на подсъдимата и обуславя ненаказуемост на деянието, осъществено от нея.

По отношение подс. А..

Макар принципно нормите, които запълват бланкетния състав на чл. 254а НК да са претърпели промяна, чл. 2 ал. 2 НК не се прилага по отношение на тях. Значение в тази хипотеза имат само онези бюджетни норми, които са действали при извършване на деянието. Доколкото през 2015 г. не е съществувала законова възможност за промяна на предназначението на целевата субсидия, деянието на подс. А. без съмнение е осъществило отрицателно въздействие върху конкретните обществени отношения, обект на защита с посочения престъпен състав.

От друга страна, вярно поначало е възражението на защитата, че обществената опасност на деянието не е константна величина. Различно е и разбирането на законодателя при гласуване на бюджетните закони за 2017 г., 2018 г. и 2019 г., с които е дал възможност да се извърши промяна в предназначението на отпускните средства. В конкретния случай, без съмнение е налице законодателна воля за промяна на бюджетните правила, които от 2017 г. натам дават възможност целевата субсидия да бъде употребена за покриване на други нужди на общините. Следователно,

изменена е основна характеристика на деянието, а именно неговата обществена опасност.

За да е осъществен квалифицираният състав на престъплението по чл. 254а НК следва да е доказано, че от деянието по ал. 1 е възникнало недоверие в дейността на държавата или общината.

В случая, въпреки направеното от прокурора пред състава на СНС изменение на обвинението спрямо подс. А., то си е останало за това, че с деянието си привлеченото към наказателна отговорност лице в качеството си на кмет, в нарушение на бюджетен закон се е разпоредило с бюджетни средства с целево предназначение в размер на 39 835,11 лв. не по предназначение, като от деянието са настъпили вредни последици за държавата, изразяващи се в неремонтирането на пътя Р. – х. „О.“ и ремонт на пътя Р. – с. с. Д., подстанция „Ч. м.“, както и в създаването у гражданите на недоверие към държавата и функционирането на финансовата ѝ система.

Не се установи за държавата да са настъпили изискуемите по ал. 2 на чл. 254а НК вредни последици, както имуществени – с оглед техния размер – по-малко от 40 000 лв., който не е значителен на фона на размера на отпуснатата субсидия, така и неимуществени. Освен че самото държавно обвинение е изоставило твърдението си за настъпили от деянието вредни последици с имуществен характер, което обстоятелство е констатирано от първия касационен състав в решението по к. н. д. № 1126/2019 г., никой държавен орган, натоварен с осъществяване на контрол върху бюджетната дисциплина, каквито проверки са правени на община Р., видно от данните по делото, не е предприел действия по отношение на подс. А. на база извършеното от него нецелево разходване на бюджетни средства.

Липсват и настъпили неимуществени вредни последици от деянието за държавата, изразили се в недоверие към нея и функционирането на финансовата ѝ система. Това е така, защото пренасочването на паричните средства е послужило за подобряване на инфраструктурата в гр. Р., което гражданите на общината поначало са желали и адмирирали. Затова, въпреки извършеното неправилно разходване на бюджетните средства от подсъдимия липсва претендираното засегнато от деянието доверие в държавната власт, за да е осъществен квалифицирания състав на повдигнатото на подс. А. престъплението по чл. 254а, ал. 2 вр. ал. 1 НК. Доказателство за това е посочената по-горе липса на реакция на съответните компетентни органи, натоварени със задачата да осъществяват контрол тъкмо върху начина на разходване на публичните финанси. Нещо повече, по делото са събрани доказателства за налични разочаровани граждани от дейността на местната, а не от централната власт по този повод. Тъкмо с цел установяване „дали извършеното в нарушение на бюджета на общината не е засегнало доверието към функционирането на местната власт“ и необсъждането в тази връзка на показанията на свид. П. Н. е било отменено въззивното решение на АСНС от страна на първия касационен състав.

В коментирания случай самата прокуратура не е твърдяла наличие на признака вредни последици от имуществен характер за общината, доколкото не е повдигала обвинение за настъпили вредни последици с имуществен характер. Независимо от това касационният съд ще посочи, че освен не особено значителния размер на нецелево разходваната сума, която е около 1/6 от размера на отпуснатата, не следва да се забравя и факта, че, ако подс. А. не бе изплатил дължимата сума на „Т. Т.“ ООД за реално извършените от фирмата строително монтажни работи, то община Р. вероятно би била поставена под угрозата да бъде ответник по заведено срещу нея дело за неизпълнение на сключения по-рано договор № 361/28.09.2015 г. с „Т. Т.“ ООД.

Отново следва да се подчертае, че обвинение от деянието на кмета А. да е настъпило разколебаване доверието в местната власт прокуратурата не е повдигала на подсъдимия. Затова е спорно дали въззивният съд е могъл да осъди привлеченото към

наказателна отговорност лице по обвинението от нецелевото разходване на средствата да са настъпили неимуществени вредни последици за общината. Наред с това, по делото е установено, че един от доказаните недоволни граждани от стореното от подс. А. пренасочване на средствата, е в явен конфликт с подсъдимия от инкриминирания период и остава един установен такъв - свид. И..

По повод подробно коментираната докладна записка от 16.12.2015 г. на кмета на община Р., с която е предложено на общинския съвет да актуализира поименния списък за капиталови разходи, финансирани със средства от целевата субсидия и собствени бюджетни средства на община Р. за 2015 г. се изясни, че всеки заинтересован общински съветник е имал достъп до интересуващата го информация и никой не е препятствал всеки от общинарите да се запознае с документацията, а при проведеното ѝ обсъждане на сесията на 29.12.2015 г. е видно, че недоволните от предложеното са значително по-малко от съгласните с нея.

Преизбирането на подс. А. за кмет на общината за още един мандат въпреки стореното също говори, че няма породено сериозно недоверие към местната власт след установеното нарушение на финансовата дисциплина от подсъдимия, защото средствата от целевата субсидия са били използвани в полза на местното общество с аналогична цел, за която са били отпуснати – благоустройство. На този извод следва да се настои, защото отпуснатите парични средства са били вложени не в ремонтване на четвъртокласна пътна мрежа, според множеството свидетели по-рядко използвана или от по-малък брой лица, а на улици в гр. Р., чиито ремонт, съобразно преценката на комисията, е бил по-неотложен и значим в сравнение с този на двата пътя. В потвърждение на заключението за липса на вредни последици от неимуществен характер, които да са настъпили за общината, следва да се посочи, че въпросните ремонти на улица без име в кв. „А.“ и ул. „Г.“ са предизвикали положителна обществена реакция, дори и да касаят само живеещите в блокове от едно до шест в кв. „А.“ и гражданите, ползващи услугите на разположените на нея обекти на свид. В., както и тези, движещи се по ул.„Г.“, която без съмнение е най-дългата улица в гр. Р. и постоянно се нуждае от ремонт.

След като безспорно се установява, че към 2015 г. кметът не е имал възможност за друго решение спрямо разходването на целевата държавна субсидия, а подс. А. се е разпоредил със средствата, отпуснати с точно определено целево предназначение, неговото поведение, макар и със същата цел - задоволяване на нужди на обществеността, е съставомерно по чл. 254а, ал. 1 НК. Всяко разходване на целевата субсидия извън предназначението ѝ, в нарушение на бюджетния закон към 2015 г. е укоримо. От друга страна, няма как да се игнорира факта, че подс. А. е бил обвързан от сключения не от него договор с „Т. Т.“ ООД, а извършените ремонти на улиците в гр. Р. са довели до общественополезен резултат, което обуславя преквалифициране на деянието по посочения начин – в такова по чл. 254а, ал. 1 НК. На практика отклонените средства са вложени в подобряване на пътната мрежа на гр. Р..

Върховният касационен съд намира, че са налице предпоставките на чл. 81, ал. 3 вр. чл. 80, ал. 1, т. 4 НК по отношение престъплението по чл. 254а, ал.1 НК, за което А. бе намерен за виновен. Това е така, защото за престъплението по чл. 254а, ал. 1 НК законодателят е предвидил наказание до три години лишаване от свобода или пробация, както и лишаване от права. Съгласно чл. 80, ал. 1, т. 4 НК наказателното преследване се изключва по давност, когато не е възбудено в продължение на пет години за деяния, наказуеми с лишаване от свобода повече от една година. В случая няма спор, че преследвателската давност е била прекъсната с проведеното спрямо А. наказателно производство. Съобразно разпоредбата на чл. 81, ал. 3 НК независимо от спирането или прекъсването на давността, наказателното преследване се изключва, ако е изтекъл срок, който надвишава с една втора срока, предвиден в чл. 80, ал.1, т. 4

НК. В конкретния случай, срокът по чл. 81, ал. 3 НК за престъплението, извършено в периода 08.12.2015 г. – 10.12.2015 г., е седем години и шест месеца и е изтекъл на 10.06.2023 г. Затова наказателното преследване срещу А. за това престъпление е погасено, поради изтичане на абсолютната давност. Законова последица от настъпване на този юридически факт е ненаказването на дееца.

При изтичане на предвидената давност се изключват наказателната и административнонаказателната отговорност на дееца, които не могат да бъдат реализирани. В този смисъл, няма как съдът да приложи спрямо подс. А. и подс. Д. институтът на освобождаване от наказателна отговорност с налагане на административно наказание.

Водим от горното и на основание чл. 354, ал. 2, т. 2 от НПК, Върховният касационен съд, второ наказателно отделение

РЕШИ:

ИЗМЕНЯВА присъда № 460000 от 03.02.2023 г. на апелативен съд – София, постановена по ВНОХД № 90/2020 г. по описа на АСНС – закрит, в частта, в която подс. П. С. А. и подс. Л. Б. Д. са били признати за виновни по повдигнатите им обвинения, като:

ПРЕКВАЛИФИЦИРА извършеното от подс. П. С. А. в престъпление по чл. 254а, ал. 1 НК, като на основание чл. 304 НПК го ОПРАВДАВА по обвинението за това от деянието по ал. 1 на чл. 254а НК да са настъпили вредни последици за държавата или общината.

На основание чл. 81, ал. 3 вр. чл. 80, ал. 1, т. 4 НК ПРИЛАГА ЗАКОНА ЗА ДАВНОСТТА и НЕ НАКАЗВА подс. П. С. А. за престъплението по чл. 254а, ал. 1 НК.

ПРЕКВАЛИФИЦИРА извършеното от подс. Л. Б. Д. в престъпление по чл. 311, ал. 2 НК, като на основание чл. 304 НПК я ОПРАВДАВА по чл. 311, ал. 1 НК.

На основание чл. 81, ал. 3 вр. чл. 80, ал. 1, т. 5 НК ПРИЛАГА ЗАКОНА ЗА ДАВНОСТТА и НЕ НАКАЗВА подс. Л. Б. Д. за престъпление по чл. 311, ал. 2 НК.

ОСТАВЯ В СИЛА присъдата в останалата ѝ част.

Решението е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.